Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2026)0021

Snieguma rādītāju izvēle revīzijas un budžeta kontroles vajadzībām saistībā ar finansēšanas pasākumiem, kas palīdz veidot Eiropas nākotnes konkurētspēju

Eiropas Parlamenta 2026. gada 22. janvāra rezolūcija par snieguma rādītāju izvēli revīzijas un budžeta kontroles vajadzībām saistībā ar finansēšanas pasākumiem, kas palīdz veidot Eiropas nākotnes konkurētspēju (2025/2034(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību,

– ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD) un jo īpaši tā 318. pantu un 322. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

– ņemot vērā Padomes 2020. gada 17. decembra Regulu (ES, *Euratom*) 2020/2093, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam[1],

– ņemot vērā Padomes 2022. gada 15. decembra Regulu (ES, *Euratom*) 2022/2496, ar kuru groza Regulu (ES, *Euratom*) 2020/2093, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam[2],

– ņemot vērā Padomes 2024. gada 29. februāra Regulu (ES, *Euratom*) 2024/765, ar kuru groza Regulu (ES, *Euratom*) 2020/2093, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam[3],

– ņemot vērā 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīgumu starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību

---

1 OV L 433 I, 22.12.2020., 11. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
2 OV L 325, 20.12.2022., 11. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2496/oj.
3 OV L, 2024/765, 29.2.2024., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj.

budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai[4],

– ņemot vērā Komisijas 2021. gada 8. jūnija paziņojumu par snieguma satvaru ES budžetam saskaņā ar DFS 2021.–2027. gadam (COM(2021)0366) un tam pievienoto dienestu darba dokumentu (SWD(2021)0133),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 16. jūlija priekšlikumu Padomes regulai, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2028.–2034. gadam (COM(2025)0571),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 16. jūlija priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko nosaka budžeta izdevumu apsekošanas un snieguma satvaru un citus horizontālus noteikumus Savienības programmām un darbībām (COM(2025)0545) un tam pievienoto ietekmes novērtējuma ziņojumu (SWD(2025)0590),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 16. jūlija priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas Konkurētspējas fondu (“EKF”), tai skaitā īpašo programmu pētniecības un inovācijas darbībām aizsardzības jomā, atceļ Regulas (ES) 2021/522, (ES) 2021/694, (ES) 2021/697, (ES) 2021/783 un groza Regulas (ES) 2021/696, (ES) 2023/588, (ES) [EAIP] (COM(2025)0555),

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2024. gada 23. septembra Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam[5] (“Finanšu regula”), un jo īpaši tās 33. pantu,

– ņemot vērā Komisijas priekšsēdētājas *Ursula von der Leyen* 2024. gada 18. jūlija publikāciju “Eiropas izvēle — politikas pamatnostādnes nākamajai Eiropas Komisijai (2024–2029)”,

– ņemot vērā *Mario Draghi* 2024. gada 9. septembra ziņojumu “The future of European competitiveness” (Eiropas konkurētspējas nākotne) (“*Draghi* ziņojums”),

– ņemot vērā *Enrico Letta* 2024. gada 17. aprīļa ziņojumu “Much More Than A Market” (Daudz vairāk nekā tirgus) (“*Letta* ziņojums”),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 29. janvāra paziņojumu “ES Konkurētspējas kompass” (COM(2025)0030),

---

4 OV L 433 I, 22.12.2020., 28. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

5 OV L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 11. februāra paziņojumu “Ceļā uz nākamo daudzgadu finanšu shēmu” (COM(2025)0046),

– ņemot vērā Parlamenta 2025. gada 7. maija rezolūciju par pārstrādātu ilgtermiņa budžetu Savienībai mainīgā pasaulē[6],

– ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas (“Revīzijas palāta”) publikācijas,

– ņemot vērā Budžeta komitejas pieprasīto pētījumu “Performance framework for the EU budget – Concepts and practices” (ES budžeta snieguma satvars: koncepcijas un prakse), kas publicēts 2024. gada martā[7],

– ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,

– ņemot vērā Budžeta kontroles komitejas ziņojumu (A10-0268/2025),

A. tā kā pareiza finanšu pārvaldība saskaņā ar Finanšu regulā iekļauto definīciju nozīmē, ka ES līdzekļi tiek izlietoti saskaņā ar saimnieciskuma, lietderības un efektivitātes principu; tā kā snieguma jēdziens budžeta gadījumā būtu jāsasaista ar pareizas finanšu pārvaldības principa tiešu piemērošanu;

B. tā kā LESD 318. pantā ir noteikts, ka Komisija katru gadu iesniedz Parlamentam un Padomei pārskatus par budžeta izpildi iepriekšējā finanšu gadā, kā arī novērtējuma ziņojumu par Savienības finansēm, pamatojoties uz sasniegtajiem rezultātiem; tā kā, turklāt saskaņā ar LESD 322. pantu, būtu jāpieņem finanšu noteikumi, ar ko nosaka budžeta izpildes, kā arī pārskatu iesniegšanas un revīzijas procedūru; tā kā piemērotu, uzticamu un pārredzamu rādītāju izmantošana rezultātu sasniegšanas mērīšanai un revīzijai var uzlabot budžeta izpildes novērtējumu un salīdzināšanu, ko Parlaments un Padome veic katru gadu;

C. tā kā saskaņā ar Finanšu regulu būtu jāizveido saikne starp izvirzītajiem mērķiem un snieguma rādītājiem, rezultātiem un saimnieciskuma, lietderības un efektivitātes principiem; tā kā Finanšu regulas 2024. gada pārstrādātā redakcija ir nostiprinājusi snieguma satvara juridisko pamatu un apstiprinājusi, ka progress mērķu sasniegšanā būtu jāuzrauga, izmantojot snieguma rādītājus, kas atbilst *RACER* kritērijiem (svarīgi, atzīti, ticami, vienkārši, stabili), kuru pamatā ir plaši atzīti zinātniski pierādījumi, kuriem ir skaidras definīcijas un kuri ir pieejami atvērtā, mašīnlasāmā formātā; tā kā vajadzības gadījumā šie rādītāji būtu jāsadala pēc dzimuma un

---

6 Pieņemtie teksti, P10_TA(2025)0090.

7 Pētījums “Performance framework for the EU budget – Concepts and practices”, Eiropas Parlaments, Iekšpolitikas ģenerāldirektorāts, Budžeta lietu politikas departaments, 2024. gada marts.

jāapkopo; tā kā attiecīgā gadījumā būtu jānosaka efektīva, pārredzama un visaptveroša metodika;

D. tā kā ar Komisijas priekšlikumu regulai, ar ko izveido budžeta izdevumu izsekošanas un izpildes sistēmu, ir izveidota vienota budžeta izpildes sistēma; tā kā priekšlikumā "iznākuma rādītājs" ir definēts kā kvantitatīvs snieguma rādītājs, ar ko uzrauga to, kas tiek tieši radīts vai atbalstīts, īstenojot darbību, un "rezultāta rādītājs" ir definēts kā kvantitatīvs snieguma rādītājs, ar ko uzrauga atbalstīto darbību tiešo ietekmi; tā kā "ietekmes rādītājus" parasti izmanto, lai novērtētu tendences saistībā ar intervences pasākuma ilgtermiņa mērķiem; tā kā "ieguldījumu rādītājus" parasti izmanto, lai novērtētu intervences īstenošanai izmantotos finanšu, cilvēkresursus, materiālos, administratīvos vai regulatīvos resursus;

E. tā kā ES ilgtspējīgas labklājības un konkurētspējas nodrošināšana, sociālā taisnīguma veicināšana un reģionālās kohēzijas stiprināšana ir daļa no Komisijas politiskajām prioritātēm 2024.–2029. gadam; tā kā ir nepieciešams piesaistīt un mobilizēt privātās investīcijas, lai efektīvi sasniegtu šos mērķus, un šajā nolūkā būs svarīgi pabeigt banku savienības izveidi un attīstīt uzkrājumu un ieguldījumu savienību;

F. tā kā *Draghi* ziņojumā ir brīdināts, ka ES konkurētspējas samazināšanās, ko saasina aizvien nestabilākā ģeopolitiskā vide, kā arī krīzes, ar kurām tā ir saskārusies pēdējos gados, rada eksistenciālu apdraudējumu Savienībai; tā kā šajā ziņojumā tiek lēsts, ka ES ir jāmobilizē papildu publiskās un privātās investīcijas, kas atbilst 4,4–4,7 % no ES IKP, t. i., aptuveni 750–800 miljardi EUR gadā laikposmā no 2025. līdz 2030. gadam, lai novērstu investīciju nepietiekamību;

G. tā kā Konkurētspējas kompasā, kura pamatā arī ir *Draghi* ziņojums, ir izklāstīts ES stratēģiskais ceļš, kā atjaunot savu konkurētspēju pasaulē, koncentrējoties uz trim galvenajiem pīlāriem — inovāciju, dekarbonizāciju un ekonomisko drošību —, ko papildina horizontālie veicinošie faktori, piemēram, vienkāršošana, pastiprināta koordinācija ES un dalībvalstu līmenī un spēcīgāks vienotais tirgus saskaņā ar *Letta* ziņojumā norādīto;

H. tā kā Revīzijas palāta ir vairākkārt konstatējusi nepilnības to snieguma mērīšanas sistēmu izstrādē, īstenošanā un pārskatatbildībā, kas tiek piemērotas ES finansēšanas programmām, un ir aicinājusi vairāk izmantot snieguma rādītājus, ar kuriem mēra un uzrauga ES izdevumu ilgāka termiņa ietekmi, tā kā snieguma informācijas ticamības nodrošināšana ir nepieciešama, lai aizsargātu ES finanšu intereses un stiprinātu sabiedrības uzticēšanos ES budžetam;

I. tā kā ir vajadzīgi izlēmīgi pasākumi, lai palielinātu Eiropas konkurētspēju nolūkā atbalstīt augstāku produktivitātes, nodarbinātības un labklājības līmeni; tā kā integrētais vienotais tirgus joprojām ir ES ekonomikas spēka pamats un tās ilgtermiņa labklājības pamats; tā kā inovācija, prasmju attīstība un preču, pakalpojumu, kapitāla un darbaspēka brīva aprite ir galvenie konkurētspējas un izaugsmes virzītājspēki;

Vispārīgas piezīmes par ES budžeta snieguma satvaru un snieguma rādītāju izmantošanu

1. atgādina, ka ir jānodrošina, ka ar ES budžetu tiek īstenotas ES politikas prioritātes, tostarp konkurētspējas palielināšana, ilgtspējīgas un iekļaujošas labklājības veicināšana un ES kā ģeopolitiskas dalībnieces suverenitātes un neatkarības nodrošināšana; uzsver, ka šo mērķu sasniegšanā regulatīvās izmaiņas ir tikpat svarīgas kā finansēšanas pasākumi; uzsver, ka ES izdevumiem būtu jāsasniedz taustāmi rezultāti saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principiem un tie būtu jāiegulda jomās, kurās kopīgai ES rīcībai ir lielāka ietekme un pievienotā vērtība nekā valsts vai vietējā līmeņa politikas rīcībai;

2. uzsver, ka konkurētspējas uzlabošanas pasākumi var veicināt plašākus ieguvumus sabiedrībai ar nosacījumu, ka šie pasākumi joprojām ir vērsti uz produktivitāti, izaugsmi un darbvietu radīšanu; uzstāj, ka jebkuram visaptverošam ES budžeta snieguma satvaram galvenokārt būtu jānodrošina ekonomiskie rezultāti un izmērāmi politikas iznākumi, vienlaikus attiecīgā gadījumā ņemot vērā plašāku ietekmi uz sabiedrību un neapdraudot lietderības un efektivitātes principus;

3. uzskata, ka ir ļoti svarīgi, lai ES budžets būtu vairāk vērsts uz rezultātiem un lai katrs iztērētais euro sniegtu izmērāmu vērtību iedzīvotājiem un uzņēmumiem; atkārtoti apstiprina vajadzību noteikt un izmantot snieguma rādītājus, kas ir konkrēti, izmērāmi, sasniedzami, atbilstīgi un ar noteiktu termiņu (*SMART*), nodrošinot, ka ES resursi tiek izlietoti efektīvi, lietderīgi un ilgtspējīgi, lai uzraudzītu un novērtētu progresu virzībā uz ES politikas mērķu sasniegšanu; uzskata, ka visu veidu rādītāji ir būtiski programmas snieguma novērtēšanai un ka tādēļ būtu jācenšas panākt līdzsvaru starp ieguldījuma, tiešo rezultātu, koprezultāta un ietekmes rādītājiem; uzsver, ka snieguma rādītāji ir skaidri jāatvasina no katras programmas mērķiem; uzsver, ka, izvēloties atbilstošos rādītājus, jāņem vērā arī ar tiem saistītais administratīvais slogs, datu vākšanas izmaksas, kā arī salīdzināmība un apkopojamība;

4. ar bažām norāda, ka Revīzijas palāta savās revīzijās ir atkārtoti konstatējusi, ka lielākā daļa snieguma rādītāju, ko piemēro ES finansēšanas programmām, ir ieguldījuma un tiešo rezultātu rādītāji, kuri nesniedz būtisku informāciju par progresu ES finansēto darbību

mērķu sasniegšanā; turklāt pauž nožēlu par to, ka daudzos gadījumos ir konstatēts, ka trūkst rādītājiem vajadzīgo atsauces datu un ka rādītāju pamatā esošie dati nav nedz izsekojami, nedz uzticami; pauž bažas par to, ka snieguma rādītāju definīcijas atšķiras atkarībā no finansēšanas programmas; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka ES finansētiem projektiem piemērotie rādītāji ir izmērāmi, pārbaudāmi un balstīti uz uzticamiem datu avotiem, kas nodrošina pamatā esošo datu izsekojamību līdz pat līguma un galasaņēmēju līmenim, kā arī ar skaidrām atsauces vērtībām un definīcijām, lai novērstu atšķirīgas interpretācijas;

5. pauž nožēlu par faktu, ka ES budžeta snieguma satvars 2021. līdz 2027. gadam joprojām ir pārāk sarežģīts un sadrumstalots; ar nožēlu norāda uz Komisijas novērtējumu[8], ka daudzgadu finanšu shēmā (DFS) 2021.–2027. gadam tiek izmantots vairāk nekā 5000 daudzveidīgu, neapkopojamu snieguma rādītāju, kas apgrūtina ES izdevumu efektivitātes visaptverošu novērtēšanu visos finansēšanas instrumentos, un ka Atveseļošanas un noturības mehānismā (ANM) ir noteikti aptuveni 7000 atskaites punktu un mērķrādītāju, kas paredzēti dažādiem nolūkiem, piemēram, snieguma novērtēšanai budžeta projekta kontekstā un programmu, dalībvalstu plānu un maksājumu izmaksu uzraudzībai un izvērtēšanai;

6. jo īpaši uzsver, ka ANM struktūra nenodrošina pietiekamu izsekojamību, pārredzamību un revidējamību attiecībā uz ES līdzekļu izmantošanu vai rezultātu salīdzināmību ar citu ES izdevumu instrumentu rezultātiem; aicina Komisiju izveidot visaptverošāku, saskaņotāku, pārredzamāku un pārbaudāmāku snieguma rādītāju sistēmu turpmākajiem instrumentiem, nodrošinot, ka Parlaments un Revīzijas palāta var pilnībā īstenot savus uzraudzības pienākumus; aicina Komisiju analizēt uz sniegumu balstītu instrumentu īstenošanu citās valstīs un reģionos, apzinot gūto pieredzi;

7. norāda uz Komisijas priekšlikumu uzraudzīt DFS 2028.–2034. gadam, tostarp Eiropas Konkurētspējas fondu (EKF), izmantojot standartizētu snieguma rādītāju kopumu, kas piemērojams visām ES budžeta programmām, kā izklāstīts tās priekšlikumā regulai par snieguma satvaru[9]; norāda, ka ir ierosināts vienkāršot snieguma satvara piemērošanu budžeta garantijām un finanšu instrumentiem EKF ietvaros;

8. uzskata, ka ES budžeta snieguma satvars būtu jāvienkāršo, lai nodrošinātu saskaņotu un samērīgu pieeju ES izdevumu ietekmes precīzai mērīšanai visās dalībvalstīs, racionalizētu vispārējo

---

8 Ietekmes novērtējuma ziņojums (SWD(2025)0590), kas pievienots Komisijas priekšlikumam regulai, ar ko nosaka budžeta izdevumu apsekošanas un snieguma satvaru (COM(2025)0545).

9 COM(2025)0545.

administratīvo slogu un ziņošanas pienākumus, jo īpaši maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) un vietējām iestādēm, un palielinātu pārredzamību, samazinot informatīvu pārslodzi un vienlaikus joprojām ļaujot pilnībā apzināt ES finansējuma ietekmi, tostarp ES intervences pasākumu pievienoto vērtību, ko dalībvalstis vienas pašas nevarētu panākt; aicina Komisiju racionalizēt rādītājus, vienkāršot veidnes, izvairīties no datu pieprasījumu dublēšanās un piemērot vienreizējas iesniegšanas principu;

9. uzskata, ka ietekmi vislabāk var novērtēt, veicot izvērtējumus; uzsver, ka EKF un visos turpmākajos instrumentos ir jāiekļauj Komisijas vidusposma novērtējumi; aicina Komisiju nodrošināt, ka gadījumā, ja rezultāti neatbilst mērķiem, nekavējoties tiek ieviesti korektīvi pasākumi, tostarp tie, ko Revīzijas palāta ieteikusi pēc savām revīzijām;

10. uzsver, ka vienkāršošanai nevajadzētu notikt uz pārredzamības, pārskatatbildības un revidējamības rēķina, bet gan tai vajadzētu palīdzēt racionalizēt ziņošanu un padarīt informāciju par ES finansējuma sniegumu pieejamāku un noderīgāku; turklāt uzsver, ka rādītāju skaita samazināšana būtu jāpapildina ar izmaksu un ieguvumu un riska analīzi; uzsver, ka ir vajadzīga skaidrāka saikne starp izdevumiem un izmērāmiem politikas rezultātiem;

11. atgādina, ka pieejas datu vākšanai dažādās dalībvalstīs un arī dalībvalstu iekšienē atšķiras un tas apgrūtina snieguma datu apkopošanu un salīdzināšanu ES līmenī; atkārtoti aicina Komisiju attīstīt drošu un sadarbspējīgu IT infrastruktūru, izmantojot arī mākslīgā intelekta, mašīnmācīšanās un datizraces spējas, lai uzlabotu politikas īstenošanu un atvieglotu uzraudzību, ziņošanu un pārraudzību; uzsver, ka mākslīgā intelekta izmantošana uzraudzībā un datu apstrādē ir jāpapildina ar stingru cilvēka virsvadību un ētikas principiem, lai novērstu ļaunprātīgu izmantošanu un algoritmisku diskrimināciju vai aizspriedumus un nodrošinātu pārredzamību un pārskatatbildību, vienlaikus garantējot datu aizsardzību un pamattiesību pilnīgu ievērošanu;

12. uzstāj, ka rādītāju dati un metodika ir jādara publiski pieejami reāllaikā ar sadarbspējīgas uzraudzības, ziņošanas un revīzijas sistēmas palīdzību, tādējādi palielinot pārredzamību un nodrošinot izsekojamību līdz projektu un galasaņēmēju līmenim; atgādina par galasaņēmēju pārredzamības nozīmi attiecībā uz piešķirtajiem ES līdzekļiem; uzsver, ka ES finansējumam, tostarp netiešā pārvaldībā, jābūt pārredzamam un jānodrošina efektīva revīzija un dubultā finansējuma novēršana; turklāt uzstāj, ka šajos datos būtu jāiekļauj visaptveroša informācija par finansētajiem projektiem;

13. aicina Komisiju uzlabot ziņošanu par sniegumu, integrējot finanšu un snieguma informāciju, kas saistīta ar ES fondiem, un publicēt skaidrus, ērti lietojamus snieguma un izdevumu kopsavilkumus,

tostarp vienu lappusi garus pārskatus un interaktīvus infopaneļus ar mašīnlasāmām datu kopām, saskaņā ar ESAO ieteikumiem[10];

14. uzskata, ka ir būtiski pārbaudīt un nodrošināt snieguma rādītāju noteikšanai izmantoto datu ticamību; ar bažām norāda, ka, tā kā tiek ieviesti un arvien vairāk tiek izmantoti tādi īstenošanas modeļi kā ANM, kuru pamatā ir finansējums, kas nav saistīts ar izmaksām, proti, izmaksas tiek veiktas saistībā ar iepriekš noteiktu atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanu, nepilnības datu ticamībā apgrūtina ES finanšu interešu aizsardzību; tādēļ uzstāj uz starpposma un galīgo mērķrādītāju obligātu *ex ante* un *ex post* pārbaudi, sistemātisku vēršanos Eiropas Birojā krāpšanas apkarošanai un Eiropas Prokuratūrā saistībā ar aizdomām par krāpšanu vai nopietniem pārkāpumiem un iespēju apturēt maksājumus;

15. aicina Komisiju, kad tā ziņo par sniegumu, iekļaut būtisku informāciju par kvalitātes nodrošināšanas pasākumiem attiecībā uz snieguma rādītājiem; uzsver, ka regulāra un pārredzama rādītāju atbilstības un ticamības pārskatīšana ir būtiska, lai nodrošinātu ticamību un sabiedrības uzticēšanos ES izdevumiem; prasa, lai dalībvalstu paziņotie snieguma dati tiktu neatkarīgi pārbaudīti, tostarp valstu revīzijas iestādēs un Revīzijas palātā, un rezultāti tiktu darīti pieejami Parlamentam; turklāt prasa, lai pārbaudes ziņojumi un datu kopas būtu pieejamas kompetentajām uzraudzības iestādēm pieejamā, salīdzināmā un pārbaudāmā formātā, tādējādi nodrošinot, ka iedzīvotājiem ir piekļuve ES līdzekļu izlietojuma pārbaudes rezultātiem, vienlaikus nodrošinot datu aizsardzības un konfidencialitātes noteikumu ievērošanu;

16. uzsver, ka efektīvas snieguma pārvaldības priekšnoteikums ir tiesiskuma ievērošana un ES finanšu interešu aizsardzība; atgādina, ka gadījumos, kad kontroles sistēmās joprojām pastāv nopietni trūkumi, maksājumi ir jāaptur un jāpiemēro finanšu korekcijas;

17. uzskata, ka tiesiskums ir būtisks priekšnoteikums ES konkurētspējas stiprināšanai; uzsver, ka tiesiskuma problēmas negatīvi ietekmē investoru un patērētāju uzticēšanos un vienotā tirgus integritāti, kā norādīts Komisijas 2025. gada ziņojumā par tiesiskumu; tādēļ uzskata, ka ES budžeta snieguma satvarā būtu jāiekļauj arī rādītāji, kas saistīti ar tiesiskumu, piemēram, tiesu sistēmas darbību, cīņu pret korupciju un efektīvu līdzsvara un atsvara sistēmu, kas veicina juridisko noteiktību un paredzamu vidi uzņēmumu darbībai;

Ar ES konkurētspējas veicināšanu saistītie snieguma rādītāji

---

10 ESAO (2025), Strengthening performance reporting practices', *OECD Papers on Budgeting*, Nr. 2025/07, *OECD Publishing*, Parīze.

18. atgādina, ka *Draghi* ziņojumā ES tiek mudināta īstenot padziļinātas reformas, lai palielinātu konkurētspēju, koncentrējoties uz inovāciju, dekarbonizāciju un aizsardzību, un aicina veikt apjomīgas investīcijas tādās stratēģiskās nozarēs kā zaļā enerģija, digitālā infrastruktūra un progresīva ražošana, atbalsta nolūkā vienkāršojot regulējumu un nodrošinot ciešāku koordināciju ES līmenī; šajā sakarībā uzskata, ka stabila snieguma sistēma un rādītāju sistēma ir būtiska, lai sekotu līdzi progresam un novērtētu ietekmi uz ES konkurētspēju, ekonomisko spēku, ilgtspēju un noturību, vienlaikus tieši sasaistot sniegumu ar saimnieciskuma, lietderības un efektivitātes principiem;

19. uzsver, ka attiecībā uz konkurētspēju vērstiem izdevumiem prioritāte būtu jāpiešķir efektivitātei un ilgtermiņa produktivitātes pieaugumam, nevis īstermiņa pārdalei; uzsver, ka ES resursi būtu jānovirza tirgus neefektivitātes novēršanai, privāto investīciju veicināšanai un projektu atbalstam ar izmērāmu ekonomisko ietekmi un skaidru pievienoto vērtību;

20. uzsver, ka *Draghi* ziņojuma ieteikumu īstenošana būtu jāuzrauga, izmantojot atbilstošus, stabilus un pārredzamus snieguma rādītājus, kas atspoguļo ES progresu tās konkurētspējas un ekonomikas izaugsmes veicināšanā, izmantojot inovāciju, tehnoloģisko līderību un rūpniecības noturību, vienlaikus nodrošinot sociālo taisnīgumu; uzsver, ka rādītāji ir rūpīgi jāizstrādā un tiem būtu jāaptver ne tikai tiešie rezultāti (piemēram, finansēto projektu skaits), bet arī koprezultāti un ietekme (piemēram, ražīguma pieaugums, emisiju samazinājums, radītās ilgtspējīgas un drošas darbvietas, uzlabojumi sociālajā un teritoriālajā kohēzijā, izmaiņas tirdzniecības bilancē, eksporta diversifikācijas palielināšana, ES programmu sviras efekts, jo īpaši privāto investīciju piesaistes ziņā, un pastiprināta stratēģiskā autonomija), lai novērtētu ES izdevumu efektivitāti un lietderību; atgādina, ka reformas ir būtiskas, lai sasniegtu konkurētspējas mērķus, un tās ir jāatspoguļo darbības rezultātu novērtēšanas sistēmās;

21. atgādina, ka rādītāji par līdzekļu apguvi vai budžeta izpildes tempu sniedz informāciju par administratīvo progresu, nevis par ES izdevumu faktisko ietekmi uz ekonomiku vai sabiedrību; uzsver, ka šādi rādītāji var radīt maldinošu priekšstatu par panākumiem, ja līdzekļi ir pilnībā izlietoti, bet nespēj radīt izmērāmus uzlabojumus inovācijā, investīcijās vai nodarbinātībā; atgādina, ka Revīzijas palāta ir vairākkārt kritizējusi pārmērīgo paļaušanos izdevumu rādītājiem un maksājumu starpposma mērķiem ES programmu rezultātu novērtēšanas satvarā; aicina pāriet uz rezultātu rādītājiem un ietekmes rādītājiem, kas atspoguļo ES izdevumu reālo ietekmi uz konkurētspēju;

22. uzsver, ka konkurētspēja ir atkarīga no saskaņota veicinošo nosacījumu kopuma, tostarp kvalificēta un veselīga darbaspēka, efektīvas stratēģiskās infrastruktūras, stabilas finanšu nozares, kas

spēj nodrošināt pielāgotu finansējumu inovācijai, un labi funkcionējošām iestādēm un tirgiem, kas atalgo sniegumu un darījumdarbību; aicina Komisiju izstrādāt konkrētus snieguma rādītājus, kas atspoguļotu šos strukturālos faktorus un to ieguldījumu produktivitātē un izaugsmē;

23. atgādina, ka *Draghi* ziņojumā ir uzsvērts, ka izcilība pētniecībā un inovācijā ir būtiska ES konkurētspējai un ka ES pētniecības un inovācijas sistēmā, tostarp programmā "Apvārsnis Eiropa", vajadzētu būt tikai vienam atlases kritērijam, proti, izcilībai; šajā sakarībā atkārtoti pauž nostāju, ka pētniecības un inovācijas finansējuma pamatā arī turpmāk vajadzētu būt izcilības principam un tam arī turpmāk vajadzētu būt balstītam uz nopelniem;

24. uzsver, ka projektu līmeņa datiem vajadzētu būt par pamatu uzlabotai ziņošanai par to finanšu instrumentu sniegumu, kurus īsteno netiešā pārvaldībā, piemēram, *InvestEU*; tomēr norāda, ka tiem vajadzētu būt standartizētiem un attiekties tikai uz galveno informāciju, kas vajadzīga, lai novērtētu programmas panākumus, piemēram, publisko un privāto investīciju piesaisti, kas nebūtu iespējama bez programmas; atzīst — ņemot vērā to, ka finanšu instrumentus pēc būtības virza tirgus un pieprasījums, šādu programmu sniegums ir atkarīgs no to ieviešanas tirgū, kas ierobežo Komisijas spēju noteikt iepriekš noteiktus atskaites punktus un mērķrādītājus;

25. uzsver — lai palielinātu ES konkurētspēju, ir jāpāriet no īstermiņa krīzes pārvarēšanas uz ilgtermiņa stratēģiju, kuras pamatā ir inovācija, efektivitāte, ilgtspēja, stratēģiskā autonomija un globālā atvērtība; aicina atjaunot apņemšanos stiprināt vienoto tirgu, mazināt regulējuma sadrumstalotību un nodrošināt, ka ES programmas atbalsta reālo ekonomiku; uzsver, ka Eiropas konkurētspējas projektu panākumi ir atkarīgi no publiskā un privātā kapitāla piesaistes; aicina Komisiju ieviest konkrētus rādītājus, lai izmērītu ES līdzekļu sviras efektu publisko un privāto investīciju piesaistē, publiskā un privātā finansējuma attiecību un gūto peļņu no kapitāla ieguldījumiem;

26. uzskata, ka ir jāizveido visaptveroša *ex ante* riska novērtēšanas sistēma, jo īpaši projektiem, kuriem raksturīgs augsts riska un ienesīguma profils, lai nodrošinātu to pievienotās vērtības, izmaksu un ieguvumu līdzsvarotu izvērtēšanu; uzsver — lai sasniegtu ES politikas mērķus konkurētspējas jomā, ir vajadzīga stabila revīzijas un kontroles sistēma, kuras pamatā ir saskaņota riska novērtēšanas metodika; uzsver, ka šādai metodikai būtu jānodrošina samērīgi riska līmeņi, kas ir būtiski inovācijas veicināšanai, vienlaikus nodrošinot pienācīgus aizsardzības pasākumus ES budžeta aizsardzībai, jo īpaši pret krāpšanu un nefinansiāliem riskiem;

27. ierosina — lai labāk izvērtētu ES finansējuma ietekmi uz konkurētspēju, būtu jāizmanto rūpīgāka makroekonomikas modelēšana, integrējot jaunākos sasniegumus ekonomikas pētniecībā; norāda, ka modeļi, kas atspoguļo mājsaimniecību un uzņēmumu neviendabīgumu un distributīvu ietekmi, ļauj veikt visaptverošāku *ex ante* novērtējumu par ES finansējuma ietekmi uz produktivitāti, investīciju paradumiem un reģionālo konkurētspēju; ierosina šo pieeju papildināt ar mikrodatu un reģionālo rādītāju izmantošanu, lai uzlabotu politikas izstrādes un līdzekļu mērķtiecīgas izmantošanas faktisko pamatojumu;

28. aicina Komisiju un dalībvalstis nākamajā DFS izveidot un konsekventi izmantot saskaņotu pamatrādītāju kopumu, piemēram, tos, kas jau ir iekļauti Eiropas inovācijas rezultātu pārskatā, nolūkā veicināt konkurētspēju visās dalībvalstīs, lai nodrošinātu datu salīdzināmību, salīdzinošo novērtēšanu un apkopošanu ES līmenī, vienlaikus attiecīgā gadījumā dodot iespēju izmantot rādītājus, kas pielāgoti valstu vai reģionālajām vajadzībām; uzsver, ka, nosakot un pārskatot rādītājus, būtu jāapspriežas ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām, lai nodrošinātu, ka tie atspoguļo reālās konkurētspējas vajadzības, vienlaikus ievērojot augstus darba un sociālos standartus;

29. uzskata, ka projektos, kas veicina inovāciju un atbalsta stratēģiskās tehnoloģijas, varētu izmantot šādus tiešo rezultātu rādītājus: piesaistītā ES un privātā sektora finansējuma apjoms, finansēto projektu skaits katrā nozarē (piemēram, mākslīgais intelekts, kvantu tehnoloģijas, biotehnoloģijas) un to "vienradžu", jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu skaits, kas izveidoti vai paplašināti ES un saņēmuši ES finansējumu, attiecīgā gadījumā novērtējot arī sieviešu vadītu finansēto jaunuzņēmumu procentuālo daļu; uzskata, ka rezultātu rādītāji varētu ietvert ES finansēto projektu iesniegto patentu skaitu, ES investīciju atdevi pa nozarēm, nodarbinātības līmeņa izmaiņas, ES finansēto uzņēmumu izdzīvošanas rādītāju pēc trim gadiem, Eiropas sākotnējo publisko piedāvājumu (*IPO*) skaita pieaugumu, eksportējošo uzņēmumu skaita pieaugumu un to uzņēmumu skaitu, kuri sasnieguši augstu digitālo intensitāti; uzskata, ka ir jāseko un jāziņo par tādiem ietekmes rādītājiem kā ražošanas jaudas pieaugums (izlaide gadā) dziļo un digitālo tehnoloģiju (piemēram, konkrētu iekārtu veidu) ražošanā, ES ieguldītā riska kapitāla apjoma pieaugums, ES uzņēmumu tirgus kapitalizācijas pieaugums, ieviešana tirgū un ieņēmumu pieaugums, kas attiecināms uz ES finansētām inovācijām;

30. uzskata, ka būtu jāatbalsta rūpniecības pārvietošana uz ES un pašpietiekamība kritiski svarīgo izejvielu jomā, lai samazinātu ES stratēģisko atkarību; ierosina, ka progresu varētu novērtēt, izmantojot tiešo rezultātu rādītājus, piemēram, uz ES pārvietoto projektu un MVU skaitu, izveidoto vai paplašināto jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu skaitu, attiecīgā gadījumā arī novērtējot sieviešu vadītu jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu procentuālo daļu, un

rūpniecisko darbvietu radīšanas līmeni mērķa reģionos; uzskata, ka rezultātu rādītāji varētu ietvert to kritiski svarīgo izejvielu īpatsvara pieaugumu, kas importētas no jauniem stratēģiskajiem partneriem vai iegūtas no ES, un reciklēto kritiski svarīgo izejvielu apjoma (tonnās) pieaugumu, augstāku ražīgumu un bruto pievienoto vērtību mērķtiecīgās vērtības ķēdēs, lielāku piegādes noturību un labākus tirdzniecības rādītājus;

31. uzsver vajadzību ieguldīt viedtīklos, enerģijas uzglabāšanā un ūdeņraža koridoros, lai veicinātu noturīgu un konkurētspējīgu energosistēmu; uzsver, ka pasākumi šajā sakarā ir būtiski, lai samazinātu enerģijas cenu svārstīgumu, stiprinātu rūpniecības konkurētspēju un nodrošinātu Eiropas pāreju uz ilgtspējīgu mazoglekļa ekonomiku;

32. uzskata, ka būtu jāīsteno kopīga rūpnieciskā enerģijas iegāde un rūpnieciskā dekarbonizācija, lai samazinātu enerģijas izmaksas un uzlabotu piegādes drošību, vienlaikus nodrošinot, ka rezultātā pieņemtie pasākumi pārmērīgi neietekmē kādas dalībvalsts enerģētisko drošību; ierosina progresu novērtēt, izmantojot tādus tiešo rezultātu rādītājus kā iesaistīto uzņēmumu skaits, enerģijas iepirkumu apjoms un atjaunīgās enerģijas īpatsvars kopīgos līgumos; uzskata, ka varētu izmantot rezultātu rādītājus, piemēram, elektroenerģijas ražošanā uzstādīto papildu enerģijas jaudu (*MW*); turklāt uzskata, ka ietekmes rādītāji varētu ietvert vidējo enerģijas cenu izmaiņas mērķa nozarēs, piegādes pārtraukumu samazināšanu, tīras enerģijas izmantošanas pieaugumu un siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu (piemēram, tCO2e);

33. uzskata, ka ES būtu jāiegulda talantos stratēģiskās un kritiski svarīgās nozarēs, lai palielinātu savu ilgtermiņa konkurētspēju, izmantojot spējīgu darbaspēku, tostarp atbalstot dalību profesionālajā apmācībā, mūžizglītībā un prasmju pilnveidē; ierosina, ka progresu varētu novērtēt, izmantojot tiešo rezultātu rādītājus, piemēram, to cilvēku skaitu, kuri katru gadu tiek apmācīti (īpašu uzmanību pievēršot dzimumu līdzsvaram un sociālajai iekļaušanai), to cilvēku skaitu, kuri ir absolvējuši augstskolu ar zinātnes, tehnoloģijas, inženierzinātņu vai matemātikas (*STEM*) grādu vai kuri ir apguvuši profesionālās izglītības un apmācības kursus ar uzsvaru uz *STEM*, dalības līmeni pieaugušo un mūžizglītības programmās un partneru uzņēmumu un sociālo partneru apmierinātības līmeni; uzskata, ka rezultātu rādītāji varētu ietvert izmaiņas nodarbinātības līmenī, pārejas līmeni no apmācībām vai pagaidu nodarbinātības uz pastāvīgu nodarbinātību, nodarbinātības līmeni, algu pieauguma līmeni un noturēšanas līmeni mērķa nozarēs;

34. ar bažām norāda, ka pārmērīgs regulatīvais un administratīvais slogs joprojām mazina ES uzņēmumu konkurētspēju salīdzinājumā ar citiem pasaules ekonomikas blokiem; uzsver, ka šāds slogs palielina darbības izmaksas, samazina nozaru produktivitāti un rada šķēršļus

jaunu uzņēmumu ienākšanai tirgū, tādējādi kavējot konkurenci un inovāciju; turklāt norāda, ka šī neefektivitāte var nozīmēt arī augstākas cenas patērētājiem;

35. uzskata, ka zaļās un digitālās pārkārtošanās paātrināšanas nolūkā īpaša uzmanība jāpievērš inovatīviem MVU, kuriem vienkāršošana ir kritiski svarīga; uzsver, ka vienkāršošanai vajadzētu būt vērstai uz nevajadzīgas birokrātijas un administratīvo izmaksu samazināšanu MVU; uzsver, ka vienkāršošana ir jāpanāk, vienlaikus nodrošinot samērīgu un efektīvu tiesisko regulējumu un garantējot regulatīvo noteiktību, kā arī pienācīgu ietekmes novērtējumu; ierosina, ka administratīvā sloga mazināšanas progresu varētu novērtēt, izmantojot tādus rādītājus kā gadā apstiprināto projektu skaits un ar MVU noslēgto projektu skaits gadā, ar pieteikšanās procedūrām saistīto pārsūdzību vai strīdu skaita samazināšanās un samazināts laiks, kas vajadzīgs, lai piekļūtu ES finansējumam, sākot no pieteikuma iesniegšanas līdz līdzekļu izmaksas brīdim;

36. aicina Komisiju vēl vairāk pastiprināt centienus samazināt regulatīvo slogu un nodrošināt, ka ES tiesību akti ir samērīgi, balstīti uz pierādījumiem un sniedz skaidru pievienoto vērtību iedzīvotājiem un uzņēmumiem; uzskata, ka pašreizējā pieeja “viens pieņemts – viens atcelts” šajā ziņā nav pietiekama; tāpēc aicina piemērot principu “viens pieņemts — divi atcelti”, saskaņā ar kuru jebkādu jaunu izmaksu ieviešana, izmantojot regulatīvās saistības, tiek kompensēta, vismaz divkāršā apmērā samazinot regulatīvās izmaksas, kas izriet no citiem ES tiesību aktiem, lai panāktu regulatīvā sloga neto samazinājumu, vienlaikus atsevišķi aplūkojot slogu uzņēmumiem un valsts pārvaldei;

°

° °

37. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.